

Za niemiecki serial można pozwać przed polski sąd

Prawa do serialu „Nasze matki, nasi ojcowie” zostały sprzedane do ponad 60 państw, film jest także dostępny w internecie. Nie ma więc przeszkód, aby w wyborze sądu kierować się miejscem, gdzie **powód ma swoje centrum interesów życiowych**

Dr Arkadiusz Radwan
prezes Instytutu Allerhanda,
adwokat

Magdalena Jabczuga-Kurek
radca prawny

Współczesne media coraz rzadziej mogą być rozpatrywane wyłącznie w kategoriach terytorialnych. Ich oddziaływanie – czy to dzięki internetowi, czy satelitom, czy w końcu międzynarodowym sieciom kolportażu – często wykracza poza obszar jednego tylko państwa. Otwiera to problem jurysdykcji sądowej w przypadku naruszeń dóbr osobistych w środkach masowego przekazu o zasięgu transgranicznym. Ostatnio zagadnienie to wywołało kontrowersje na marginesie naszych rozważań o prawnych aspektach ministerialu pt. „Nasze matki, nasi ojcowie” (prod. Niemcy, ZDF 2013).

W swojej polemice („Nie każdego Polaka mógł obrazić niemiecki serial” DGP 169/2013 r.) mec. Zbigniew Krüger postawił tezę, jakoby w przypadku wystąpienia z roszczeniami przeciwko producentom serialu brak było jurysdykcji sądu polskiego. Teza ta jest jednak chybiona, co wynika z bogatego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TS) oraz praktyki sądów polskich. W świetle art. 5

pkt 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 (Bruksela I) osoba, która ma miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego UE, może być bowiem pozwana w innym państwie członkowskim, jeżeli przedmiotem postępowania jest czyn niedozwolony lub czyn podobny do czynu niedozwolonego albo roszczenia wynikające z takiego czynu – przed sądem miejsca, gdzie nastąpiło lub może nastąpić zdarzenie wywołujące szkodę.

Łączniki jurysdykcyjne

Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem TS przyjmuje się, że miejsce zdarzenia wywołującego szkodę to nie tylko to, w którym nastąpiło zdarzenie będące przyczyną szkody, ale także miejsce, w którym nastąpiła szkoda, tj. zmateriałizowały się skutki zdarzenia stanowiącego źródło odpowiedzialności (por. wyrok TS z 30 listopada 1976 r., 21/76, Handelskwekerij G.J. Bier BV v. Mines de potassé d'Alsace SA oraz wyrok z 19 września 1995 r., C-364/93, Marinari v. Lloyds Bank).

Szczegółowe rozważania nt. zakresu pojęciowego „zdarzenia wyrządzającego szkodę w postępowaniu o naruszenie dobrego imienia w artykule prasowym”, znalazły się zaś w wyroku TS z 7 marca 1995 (C-68/93, Shevill i inni v. Presse Alliance SA). Sprawa dotyczyła zniesławienia o charakterze międzynarodowym, do którego doszło w treści publikacji prasowej dostępnej w internecie. TS orzekł, iż

zawarte w Brukseli I wyrażenie „miejsce zdarzenia wyrządzającego szkodę” powinno być interpretowane w ten sposób, że poszkodowany może wytoczyć powództwo przed sądem państwa miejsca siedziby wydawcy lub przed sądem każdego kraju unijnego, w którym publikacja była rozpowszechniona i gdzie nastąpiły szkodliwe dla powoda skutki zniesławiającego artykułu. Trybunał zaznaczył jednak, że w drugim ze wskazanych przypadków powód może domagać się naprawienia jedynie tej części szkody, która powstała w danym państwie członkowskim (tzw. zasada mozaiki).

W swym późniejszym orzecznictwie, rozpoznając pytania prejudycjalne sądów francuskiego i niemieckiego (sprawy połączone: C-509/09,

Ważne : Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości poszkodowany może wytoczyć powództwo przed sądem państwa miejsca siedziby wydawcy lub przed sądem każdego kraju unijnego, w którym publikacja była rozpowszechniona i gdzie nastąpiły szkodliwe dla powoda skutki zniesławiającego artykułu

eDateAdvertising GmbH v. X oraz C-161/10, Martinez v. MGN Limited, wyrok z 25 października 2011 r.), TS nie tylko potwierdził aktualność wskazanej powyżej wykładni, ale także wprowadził dodatkowy łącznik mogący

rozstrzygać o jurysdykcji w sprawach o zniesławienie w internecie, tj. miejsce, w którym powód ma swój ośrodek interesów życiowych. Co więcej, TS zaznaczył, że sąd miejsca centrum życiowego powoda może orzekać o całości poniesionych przez niego szkód powstałych w wyniku publikacji zniesławiających treści. W uzasadnieniu trybunał podkreślił, że różnica pomiędzy wydrukowaniem artykułu w prasie papierowej oraz zamieszczeniem go w internecie polega na tym, że publikacja online jest dostępna dla nieograniczonej liczby użytkowników sieci. Zdaniem TS nie zawsze jest zaś możliwe skrupulatne wyliczenie liczby osób, które w danym kraju członkowskim zapoznały się z treścią artykułu. Tym samym nie będzie również możliwe oszacowanie szkody, która powstała w wyniku zniesławiającej publikacji li tylko na terytorium danego państwa UE (rewizja zasady mozaiki).

Zdaniem trybunału sąd miejsca centrum życiowego powoda jest w stanie w sposób najbardziej adekwatny ocenić zakres naruszenia jego dóbr osobistych oraz oszacować szkodę, którą poniósł. Dlatego też według TS „przyznanie jurysdykcji temu sądowi odpowiada celowi prawidłowego administrowania wymiarem sprawiedliwości”. Co więcej, TS podkreślił również, że powyższa wykładnia przepisu

art. 5 ust. 3 Brukseli I może odnosić się także do spraw, w których dobra osobiste zostały naruszone w innych niż internet środkach medialnego przekazu.

Na brak fundamentalnych różnic między mediami tradycyjnymi a cyfrowymi zwraca się również uwagę w doktrynie, ze wskazaniem, że nawet prasa papierowa jest często kolportowana międzynarodowo poza państwem macierzystym wydawcy (zob. J.-J. Kuipers, „Towards a European Approach in the Cross-Border Infringement of Personality Rights”, GLJ Vol. 12, No.08/2011, s. 1684).

Globalny zasięg

Prawa do serialu „Nasze matki, nasi ojcowie” zostały sprzedane do ponad 60 państw na całym świecie. Dodatkowo terytorialny zakres dystrybucji filmu jest wzmocniony przez światowy zasięg wielu kanałów TV (satelitarne, kablowe, internetowe), w których film został wyemitowany. Film jest także dostępny w internecie. Jego treść dotarła zatem i nadal dociera do wielu milionów odbiorców. Nie ma więc przeszkód, aby opierając się na dokonanej przez trybunał wykładni art. 5 pkt 3 Brukseli I, dokonać wyboru sądu, kierując się miejscem, gdzie powód, którego dobre imię lub cześć zostały naruszone przez serial, ma swoje centrum interesów życiowych. W konsekwencji więc powód mający swoje centrum inte-

resów życiowych w Polsce będzie mógł na podstawie art. 5 pkt 3 Brukseli I wytoczyć powództwo przed sądem polskim. Dodatkową przesłanką (łącznikiem) jest także okoliczność, iż szkodliwa dla powoda skutki zawartej w filmie wypowiedzi nastąpiły (m.in.) w Polsce.

Prezentowane przez nas stanowisko znajduje zresztą potwierdzenie w praktyce polskich sądów, i to w sprawach dotyczących sporów o dobro osobiste podobne do tego, które naszym zdaniem narusza inkryminowany serial. Przykładowo w postanowieniu z 27 października 2010 r. (I ACz 1602/10), dotyczącym używania przez niemieckiego wydawcę określenia „polskie obozy śmierci”, Sąd Apelacyjny w Warszawie orzekł, że „już sama dostępność [...] artykułu przez sieć komputerową (internet) m.in. w Polsce pozwala uznać, że miejscem naruszenia dóbr osobistych powoda jest także Polska. Nadto papierowe wydanie gazety [...] jest również rozpowszechniane na terenie Polski”.

Warto zaznaczyć, że przytoczone orzeczenie SA zapadło jeszcze przed wydaniem przez TS wyroku we wspomnianych wyżej sprawach „eDate” oraz „Martinez” – obecnie zatem jest tym bardziej aktualne.

PISALIŚMY O TYM

Wasza produkcja, nasze roszczenia – DGP nr 146/2013
Kto może pozwać za niemiecki serial – DGP nr 173/2013
www.prawo.gazetaprawna.pl

AUTOPROMOCJA

KOMUNIKATY

► **Jak uwolnić się od telemarketerów,** którzy nękają telefonami od rana do wieczora. Jest na to sposób.

► Co zrobić, gdy **spółdzielnia ignoruje wnioski mieszkańców**

► Na jakich zasadach otrzymuje się **emeryturę z dwóch krajów**

► Jakie **zaopatrzenie medyczne** można dostać z NFZ

► Jak można się **zrzec polskiego obywatelstwa**

► Jakie warunki trzeba spełnić, by móc pobierać **zasiłek dla bezrobotnych**

www.gazetaprawna.pl

DZIENNIK
GAZETA PRAWNA

SYNDYK FANTOM-POLIGRAFIA SP. Z O.O.

w upadłości likwidacyjnej (sygn. akt IX GUp 18/09)
zaprasza do wzięcia udziału w przetargu/aukcji pisemnym, nieograniczonym:

- Przedmiotem przetargu-aukcji są poszczególne nieruchomości zabudowane i niezabudowane według poniższego wykazu:

Adres nieruchomości	KW	Cena wywoławcza	Wadium
Nieruchomość gruntowa zabudowana Warszawa, ul. Tużycka 12 obszar 270 m ²	WA3M/00381745/6 z obręb 4-09-22	460 798,00 zł	46 000,00 zł
Nieruchomość gruntowa niezabudowana Warszawa, ul. Brzeziny obszar 619 m ²	WA3M/00437828/0 z obręb 4-16-17	583 786,00 zł	58 000,00 zł
Nieruchomość gruntowa niezabudowana Górki Wielkie, gmina Brenna, powiat cieszyński	BB1C/00082946/9 BB1C/00082473/2 BB1C/00048996/4 BB1C/00066315/9	88 500,00 zł	8 000,00 zł

- Oferty należy składać w nieprzekraczalnym terminie do dnia **28 października 2013 roku** osobiście w biurze podawczym SR dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie, IX Wydział Gospodarczy ds. upadłościowych i naprawczych ul. Terespolska 15A, 03-813 Warszawa lub przesyłać je na adres tegoż Sądu listami poleconymi (decyduje data wpływu do Sądu).
- Otwarcie ofert nastąpi w dniu **30 października 2013 roku** w gmachu Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie, IX Wydział Gospodarczy, ul. Terespolska 15A, 03-813 Warszawa, w sali nr 216 o godz. 12:00.
- Szczegółowe informacje do wglądu w biurze syndyka: ul. Kotsisa 2/4 lok. 14, 03-307 Warszawa tel. (22) 614 52 88, (22) 676 21 77.

PREZYDENT MIASTA LEGNICY

ogłasza przetarg ustny nieograniczony dotyczący sprzedaży nieruchomości gruntowej.

Przedmiotem oferty przetargowej jest nieruchomość położona w Legnicy przy: ul. Grodzkiej, działka nr 1440 o powierzchni 1708m². Obręb Stare Miasto. KW LE1L/00075158/4

Cena wywoławcza 980.000,00 zł + pod. VAT. Wadium 90.000,00 zł.

Przetarg odbędzie się w dniu 02.12.2013 r. o godz. 11⁰⁰ w Urzędzie Miasta Legnicy, Pl. Słowiański 8, pokój nr 318

Szczegółowych informacji na temat ww. nieruchomości udziela Wydział Gospodarki Nieruchomościami - Stanisław Kasprowiak, tel. 767212-301, pokój 315 oraz organizacja przetargu - Wioletta Mazur, tel. 767212-310, pokój 318. Ogłoszenie zamieszczono na www.legnica.eu w Biuletynie Informacji Publicznej oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Legnica.

Syndyk masy upadłości PLASTYK Plus Spółka z o.o.

„w upadłości likwidacyjnej” w Elblągu ul. Królewiecka 195

ogłasza przetarg na sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego na warunkach określonych (na podstawie art. 320 prawa upadłościowego i naprawczego) przez Sędziego Komisarza postanowieniem V.G.Up. 5/11 z dnia 27 sierpnia 2013 r.

Przedmiotem przetargu jest przedsiębiorstwo w skład którego wchodzi:

- prawo własności - udział 1815/10000w nieruchomości opisanej w księdze wieczystej EL1E/00064027 stanowiącej działkę gruntu nr 825/3 zabudowanej budynkiem biurowym
 - prawo własności - udział 2609/10000w nieruchomości opisanej w księdze wieczystej EL1E/00062050 stanowiącej działkę gruntu nr 825/2 zabudowanej budynkiem produkcyjnym
 - prawo własności - udział 20/1000 w nieruchomości opisanej w księdze wieczystej EL1E/00046994 stanowiącej działkę gruntu nr 824/2 stanowiącej drogę
- Dla wyżej wymienionych nieruchomości księgi wieczyste są prowadzone przez Sąd Rejonowy Wydział Ksiąg Wieczystych w Elblągu. Nieruchomości zlokalizowane są w Elblągu przy ul. Królewieckiej 195. Wartość oszacowania nieruchomości wymienionych w pkt.1-3 1 152 770,0 zł (słownie: jeden milion sto pięćdziesiąt dwa tysiące siedemset siedemdziesiąt złotych).
- Cena wywoławcza wynosi 800 000,0 zł + VAT (słownie: osiemset tysięcy złotych + VAT)

- oferty w zabezpieczonych kopertach z dopiskiem „PLASTYK PLUS sprzedaż przedsiębiorstwa” sygn. akt V.G.Up. 5/11 należy złożyć na adres Sądu Rejonowego Wydział Gospodarczy Sekcja Upadłościowa ul. Plk. Dąbka 8/12 w Elblągu pok. 309 w terminie do 21 października 2013 r. - decyduje data wpływu oferty do Sądu. Do oferty należy dołączyć dowód wpłaty wadium.
- składający ofertę jest zobowiązany do wpłaty wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej w terminie do 24 czerwca 2013 r. i na rachunek syndyka masy upadłości 21 8297 0008 0000 3838 2000 0010
- oferta pod warunkiem jej odrzucenia powinna zawierać:
 - imię i nazwisko lub nazwę firmy i adres
 - aktualny odpis KRS lub innych właściwych rejestrów, kopię zaświadczenia o nadaniu regionu i NIP
 - oferowaną cenę nie niższą niż cena wywoławcza
 - oświadczenia, że oferent zapoznał się ze stanem technicznym i prawnym przedsiębiorstwa
 - w przypadku spółek handlowych spółdzielni uchwałę odpowiednich organów wyrażających zgodę na zakup nieruchomości
 - promesę MSWiA dla oferentów będących osobami zagranicznymi
- otwarcie ofert i rozpoznanie ofert nastąpi pod nadzorem Sędziego Komisarza na posiedzeniu jawnym w budynku Sądu Rejonowego w Elblągu sala 333 w dniu 24 października 2013 r. o godz. 10⁰⁰.
- ze szczegółowymi warunkami sprzedaży można się zapoznać w Wydziale Gospodarczym Sądu Rejonowego Sekcja Upadłościowa w Elblągu lub na stronie internetowej www.walkowiak.elblag.pl